

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTES LAILAS MEDINAS
SECINĀJUMI,
sniegti 2021. gada 16. decembrī¹

Lieta C-533/20

Upfield Hungary Kft.
pret
Somogy Megyei Kormányhivatal

(*Kúria* (Augstākā tiesa, Ungārija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Patērētāju aizsardzība – Regula (ES) Nr. 1169/2011 – Pārtikas produktu informācijas sniegšana patērētājiem – Obligāti sniedzamās ziņas – Sastāvdaļu saraksts – Īpašais nosaukums – Regula (EK) Nr. 1925/2006 – Vitamīnu pievienošana pārtikai – Pienākums norādīt vitamīnu vispārīgo nosaukumu un vitamīnu preparātu

I. Ievads

1. Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu skar Regulas (ES) Nr. 1169/2011², kurā ir sniegti vispārēji noteikumi par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem, kopsakarā ar Regulu (EK) Nr. 1925/2006³, kas attiecas uz vitamīnu un minerālvielu, un dažu citu vielu pievienošanu pārtikai, interpretāciju.

2. Šis lūgums iesniegts tiesvedībā, kurā tiek izskatīts strīds starp *Upfield Hungary Kft.* (turpmāk tekstā – “*Upfield*”) un *Somogy Megyei Kormányhivatal* (Šomoģas meģes administratīvais dienests, Ungārija) saistībā ar lēmumu, ar kuru minētā iestāde uzdeva *Upfield* mainīt marķējumu Ungārijā tirgotam pārtikas produktam, kam pievienoti vitamīni.

¹ Oriģinālvaloda – angļu.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2011. gada 25. oktobris) par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem un par grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulās (EK) Nr. 1924/2006 un (EK) Nr. 1925/2006, un par Komisijas Direktīvas 87/250/EEK, Padomes Direktīvas 90/496/EEK, Komisijas Direktīvas 1999/10/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/13/EK, Komisijas Direktīvu 2002/67/EK un 2008/5/EK un Komisijas Regulas (EK) Nr. 608/2004 atcelšanu (OV 2011, L 304, 18. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (2006. gada 20. decembris) par vitamīnu un minerālvielu, un dažu citu vielu pievienošanu pārtikai (OV 2006, L 404, 26. lpp.).

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Savienības tiesības

1. Regula (EK) Nr. 1169/2011

3. Regula Nr. 1169/2011 ir pamats tam, lai nodrošinātu augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni saistībā ar pārtikas produktu informāciju, ņemot vērā patērētāju uztveres atšķirības un viņu vajadzības pēc informācijas, vienlaikus nodrošinot netraucētu iekšējā tirgus darbību.

4. Regulas Nr. 1169/2011 2. panta 2. punkta f), h), n), o) un s) apakšpunktā ir noteikts, ka šajā regulā piemēro šādas terminu “sastāvdaļa”, “kombinēta sastāvdaļa”, “tirdzniecības nosaukums”, “pieņemtais nosaukums” un “uzturviela” definīcijas:

“[..]

f) “sastāvdaļa” ir jebkura viela vai produkts, tostarp aromatizētāji, pārtikas piedevas un pārtikas fermenti, un jebkuras kombinētas sastāvdaļas vienība, ko lieto pārtikas ražošanas vai sagatavošanas procesā un ko, pat izmainītā veidā, satur arī gatavais produkts; šis termins neattiecas uz atliekvielām;

[..]

h) “kombinēta sastāvdaļa” ir sastāvdaļa, kas pati par sevi ir produkts ar vairāk nekā vienu sastāvdaļu;

[..]

n) “tirdzniecības nosaukums” ir pārtikas produkta nosaukums, ko nosaka attiecīgie Savienības tiesību akti, vai, ja šādu Savienības tiesību aktu nav, nosaukums, kuru nosaka tās dalībvalsts normatīvie un administratīvie akti, kurā pārtikas produkts tiek pārdots galapatērētājam vai sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumam;

o) “pieņemtais nosaukums” ir pārtikas produkta nosaukums, ko pieņēmuši tās dalībvalsts patērētāji, kurā minētais produkts tiek pārdots, minēto nosaukumu nav nepieciešamības sīkāk paskaidrot;

[..]

s) “uzturviela” ir šīs regulas XIII pielikuma A daļas 1. punktā uzskaitītās olbaltumvielas, ogļhidrāti, tauki, šķiedrvielas, nātrijs, vitamīni un minerālvielas, kā arī vielas, kuras pieder kādai no šīm kategorijām vai ir šo kategoriju sastāvdaļas;

[..].”

5. Regulas Nr. 1169/2011 3. panta “Vispārēji mērķi” 1., 2. un 4. punktā ir paredzēts:

“1. Noteikumi par pārtikas produktu informāciju paredz nodrošināt augstu patērētāju veselības un interešu aizsardzības līmeni un radīt pamatu tam, lai galapatērētāji varētu veikt apzinātu izvēli

un droši lietot uzturā pārtiku, īpaši attiecībā uz veselības, ekonomiskiem, vides, sociāliem un ētiskiem apsvērumiem.

2. Tiesību aktu par pārtikas produktu informāciju mērķis ir Savienībā sasniegt brīvu pārtikas apriti, kas ir likumīgi ražota un tirgota, attiecīgi ņemot vērā nepieciešamību aizsargāt ražotāju likumīgās intereses un veicināt kvalitatīvu produktu ražošanu.

[..]

4. Sagatavojot, novērtējot un pārskatot pārtikas produktu informācijas tiesību aktus, rīko atklātas un pārredzamas apspriešanās ar sabiedrību, tostarp ar ieinteresētajām personām tieši vai ar pārstāvniecības struktūru starpniecību, izņemot, kad tas nav iespējams steidzamības dēļ.”

6. Regulas Nr. 1169/2011 4. panta “Principi, kas reglamentē obligāto pārtikas produktu informāciju” 2. punktā ir noteikts:

“Gadījumos, kad tiek izvērtēta nepieciešamība piemērot obligāto pārtikas produktu informāciju un lai patērētājiem dotu iespēju veikt apzinātu izvēli, ņem vērā lielākās daļas patērētāju vidū plaši izplatīto vajadzību pēc noteiktas informācijas, kurai viņi piešķir lielu nozīmi, vai jebkuriem vispārēji atzītiem ieguvumiem patērētājam.”

7. Regulas Nr. 1169/2011 7. panta “Godīgas informēšanas prakse” 1. un 2. punktā ir paredzēts:

“1. Pārtikas produktu informācija nav maldinoša, jo īpaši:

a) par pārtikas produktiem raksturīgajām pazīmēm un jo īpaši to raksturu, identitāti, īpašībām, sastāvu, [..];

[..]

c) liekot saprast, ka pārtikas produktam piemīt īpašas pazīmes, lai gan faktiski šādas pazīmes piemīt visiem līdzīgiem pārtikas produktiem, jo īpaši uzsverot kādas konkrētas sastāvdaļas un/vai uzturvielas esamību vai neesamību produktā;

[..].

2. Pārtikas produktu informācija ir precīza, skaidra un patērētājam viegli saprotama.”

8. Šīs regulas 9. panta “Obligāto ziņu uzskaitījums” 1. punktā ir noteikts:

“Saskaņā ar regulas 10. līdz 35. pantu un ievērojot šajā nodaļā noteiktos izņēmumus, obligāti norādāmas šādas ziņas:

[..]

b) sastāvdaļu saraksts;

[..]

l) paziņojums par uzturvērtību.”

9. Regulas Nr. 1169/2011 17. panta “Pārtikas produkta nosaukums” 1. punktā ir noteikts:

“Pārtikas produkta nosaukums ir tā tirdzniecības nosaukums. Ja tāda nav, nosaukums atbilst tā pieņemtajam nosaukumam vai, ja tāda nav vai tas netiek lietots, sniedz pārtikas produktu aprakstošu nosaukumu.”

10. Šīs regulas 18. panta “Sastāvdaļu saraksts” 1. un 2. punktā ir paredzēts:

“1. Pirms sastāvdaļu saraksta vai tā virsrakstā ir norāde, kura sastāv no vārda “sastāvdaļas” vai kurā ietverts šis vārds. Tas ietver visas pārtikas produkta sastāvdaļas dilstošā masas secībā, kā tās ir reģistrētas pārtikas ražošanas procesā.

2. Sastāvdaļas nosaukumu norāda, minot tās īpašo nosaukumu saskaņā ar 17. panta un VI pielikuma noteikumiem.”

11. Regulas Nr. 1169/2011 30. panta 1. un 2. punktā, kuri attiecas uz tās 9. panta 1. punkta l) apakšpunktā minētā paziņojuma par uzturvērtību saturu, ir paredzēts:

“1. Obligātajā paziņojumā par uzturvērtību ietver šādu informāciju:

a) enerģētisko vērtību; un

b) tauku, piesātināto taukskābju, ogļhidrātu, cukuru, olbaltumvielu un sāls daudzumu.

[..]

2. Obligātajā paziņojumā par uzturvērtību, kas minēts 1. punktā, var arī norādīt daudzumu vienam vai vairākiem šādiem savienojumiem:

[..]

f) jebkuri vitamīni vai minerālvielas, kas uzskaitītas XIII pielikuma A daļas 1. punktā un ir sastopamas ievērojamā daudzumā, kā norādīts XIII pielikuma A daļas 2. punktā.”

12. Regulas Nr. 1169/2011 XIII pielikumā “Ieteicamās devas” ir ietverta A daļa “Ieteicamās vitamīnu un minerālvielu dienas devas (pieaugušie)”. Tās 1. punktā ir uzskaitīti “vitamīni un minerālvielas, kurus var norādīt, un to uzturvielu atsaucēs vērtības (NRV)”. Šie vitamīni ietver A vitamīnu un D vitamīnu.

2. Regula Nr. 1925/2006

13. Regulā Nr. 1925/2006 ir saskaņoti noteikumi, kas dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos ir noteikti attiecībā uz vitamīnu, minerālvielu un dažu citu vielu pievienošanu pārtikas produktiem, ar mērķi nodrošināt efektīvu iekšējā tirgus darbību, vienlaikus nodrošinot augstu patērētāju aizsardzības līmeni.

14. Šīs regulas 3. panta “Prasības attiecībā uz vitamīnu un minerālvielu pievienošanu” 1. punktā ir paredzēts:

“Atbilstīgi šīs regulas noteikumiem pārtikas produktiem drīkst pievienot tikai vitamīnus un/vai minerālvielas, kas ir I pielikuma sarakstā un II pielikumā uzskaitītos veidos.”

15. Regulas Nr. 1925/2006 7. panta attiecībā uz marķēšanu, noformējumu un reklāmu 2. un 3. punktā ir paredzēts:

“2. To pārtikas produktu marķējums, noformējums un reklāma, kam ir pievienoti vitamīni un minerālvielas, nedrīkst maldināt vai krāpt patērētājus attiecībā uz pārtikas produkta īpašo uzturvērtību, ko pārtikas produkts iegūst, pievienojot tam attiecīgo uzturvielu.

3. Uzturvērtības marķējums ir obligāts tiem produktiem, kuriem pievienoti vitamīni un minerālvielas un uz kuriem attiecas šī regula. Marķējumā norāda [Regulas Nr. 1169/2011 30. panta 1. punktā] uzskaitītos datus, kā arī pārtikas produktiem pievienoto vitamīnu un minerālvielu kopējo daudzumu.”

16. Regulas Nr. 1925/2006 I pielikumā, kurā ir uzskaitīti “vitamīni un minerālvielas, ko drīkst pievienot pārtikas produktiem”, ir konkrēti norādīts “A vitamīns” un “D vitamīns”.

17. Šīs regulas II pielikumā, kurā ir uzskaitīti “vitamīnu preparāti un minerālvielas, ko drīkst pievienot pārtikas produktiem”, ar virsrakstu “A vitamīns” tostarp ir ietverti četri vitamīnu preparāti, proti, “retinols”, “retinilacetāts”, “retinilpalmitāts” un “beta-karotīns”. Ar virsrakstu “D vitamīns” minētajā pielikumā ir arī ietverti divi vitamīnu preparāti “holekalciferols” un “ergokalciferols”.

III. Fakti, tiesvedība un uzdotais jautājums

18. *Upfield* Ungārijā tirgo margarīnu, tostarp produktu, kas zināms kā *Flóra ProActiv*, margarīns ar 35 % tauku saturu un augu sterīnu piedevām. Šā produkta sastāvdaļu sarakstā ir iekļauti termini “A, D vitamīni”, lai norādītu, ka produktam ir pievienots A un D vitamīns.

19. Šomoģas meģes administratīvais dienests, kura kompetencē ir patērētāju tiesību aizsardzība, uzskatīja, ka *Upfield* produkta marķējums neatbilst Regulai Nr. 1169/2011, un pieņēma lēmumu, ar kuru *Upfield* uzdeva nekavējoties izbeigt pārkāpumu. Būtībā tas uzskatīja, ka saskaņā ar Regulu Nr. 1169/2011, aplūkojot to kopsakarā ar Regulu Nr. 1925/2006, attiecībā uz produkta marķējumu ir izvirzīta prasība norādīt dažādās tā sastāvdaļas un, ja šīs sastāvdaļas ir vitamīni, papildus ir jānorāda ražošanas procesā izmantoto vitamīnu preparātu nosaukumi.

20. Tiesvedībā, kas tika ierosināta, pārsūdzot šo lēmumu, pirmās instances tiesa atcēla lēmumu, balstoties uz diviem pamatiem. Pirmkārt, tā konstatēja, ka Regulā Nr. 1169/2011 nav definēts jēdziens pārtikas produktu sastāvdaļu “īpašais nosaukums” šīs regulas 18. panta 2. punkta nozīmē, kā arī nav iekļautas detalizētākas tiesību normas šajā jautājumā. Otrkārt, tā norādīja, ka Regulā Nr. 1925/2006 ir ietverti noteikumi par vitamīnus saturošu produktu marķēšanu, noformēšanu un reklāmu, bet nav reglamentēti sastāvdaļu nosaukumi. Šajā ziņā tiesa secināja, ka neviena tiesību norma neliedz produktu sastāvdaļu sarakstā iekļaut nosaukumus “A vitamīns” un “D vitamīns”.

21. Ungārijas iestāde pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzēja *Kúria* (Augstākā tiesa, Ungārija). Apelācijas sūdzībā tā apgalvo, pirmkārt, ka Regulā Nr. 1169/2011 ir ietvertas prasības pārtikas produkta marķējumā norādīt katras tā sastāvdaļas “īpašo nosaukumu” un, otrkārt, ka tādu sastāvdaļu kā A un D vitamīns “īpašais nosaukums” atbilst Regulas Nr. 1925/2006 norādītajam vitamīna preparāta nosaukumam. Šī iestāde arī uzsver, ka pārtikas produkta sastāvā izmantotie preparāti ir svarīgi metodoloģisku un tehnoloģisku apsvērumu dēļ saistībā ar pārtikas analītisko pārbaudi.

22. *Kúria* (Augstākā tiesa) uzskata, ka šajā lietā ir jāatbild uz jautājumu, kā termins “īpašais nosaukums” ir saprotams Regulas Nr. 1169/2011 18. panta 2. punkta piemērošanas mērķiem, it īpaši gadījumos, kad pārtikas produktiem ir pievienoti vitamīni. Šī tiesa uzskata, ka termina “īpašais nosaukums” definīcijas neesamība piemērojamajā tiesību aktā rada interpretācijas problēmu, ko apliecina ražotāju un izplatītāju, administratīvo iestāžu un tiesu prakses neviendabīgums.

23. Šādos apstākļos *Kúria* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai Regulas [Nr. 1169/2011] noteikumi, konkrēti, tās 18. panta 2. punkts, ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja pārtikai tiek pievienoti vitamīni, pārtikas sastāvdaļu sarakstā ir jāmin ne tikai vitamīnu nosaukums, bet arī to nosaukums saskaņā ar vitamīnu preparātiem, kurus drīkst pievienot pārtikai?”

24. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesas kancelejā tika reģistrēts 2020. gada 21. oktobrī. Rakstveida apsvērumus iesniedza Horvātijas Republika, Ungārija un Eiropas Komisija. Tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai šajā lietā nav notikusi. Tomēr lietas dalībnieki un personas, kas iestājušās lietā, 2021. gada 29. jūnijā rakstveidā ir snieguši atbildes uz Tiesas jautājumiem.

IV. Analīze

25. Ar uzdoto prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Regula Nr. 1169/2011 un it īpaši tās 18. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, kad pārtikas produktam ir pievienoti vitamīni, sastāvdaļu sarakstā papildus vitamīnu vispārīgajam nosaukumam⁴, piemēram, nosaukumam “A vitamīns” vai “D vitamīns”, ir jānorāda arī izmantotais vitamīna preparāts, kā tas ir uzskaitīts Regulas Nr. 1925/2006 II pielikumā.

26. Iesākumā, tā kā iesniedzējtiesa jautā par Regulas Nr. 1169/2011 18. panta 2. punkta interpretāciju, kas attiecas uz to, kādā veidā pārtikas produktu sastāvdaļas ir norādāmas marķējumā, minētā tiesa pieņem, ka vitamīni ietilpst šīs regulas 2. panta 2. punkta f) apakšpunktā definētajā jēdzienā “sastāvdaļa”.

27. Tāpēc vispirms īsumā izvērtēšu, vai vitamīni ietilpst jēdzienā “sastāvdaļa” Regulas Nr. 1169/2011 2. panta 2. punkta f) apakšpunkta nozīmē. Pēc tam analizēšu, vai Regulas Nr. 1169/2011 18. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, kad vitamīns ir pievienots pārtikas produktam, sastāvdaļu sarakstā papildus vitamīna vispārīgajam nosaukumam ir jānorāda arī vitamīna preparāta nosaukums.

⁴ Tā kā piemērojamajos tiesību aktos nav precīza termina, šajos secinājumos, norādot vitamīnu nosaukumu vispārīgā veidā, ir lietots termins “vispārīgais nosaukums”.

A. Vitamīni kā sastāvdaļas Regulas Nr. 1169/2011 2. panta 2. punkta f) apakšpunkta nozīmē

28. Saskaņā ar Regulas Nr. 1169/2011 2. panta 2. punkta f) apakšpunktu “sastāvdaļa” būtībā ir jebkura viela vai produkts un jebkuras kombinētas sastāvdaļas vienība, ko lieto pārtikas ražošanas vai sagatavošanas procesā un ko satur arī gatavais produkts. Savukārt Regulas Nr. 1169/2011 2. panta 2. punkta s) apakšpunktā ir norādīts, ka “uzturviela” ir šīs regulas XIII pielikuma A daļas 1. punktā uzskaitītās olbaltumvielas, ogļhidrāti, tauki, šķiedrvielas, nātrijs, vitamīni un minerālvielas, kā arī vielas, kuras pieder pie kādas no šīm kategorijām.

29. No tā izriet, ka, lai gan vitamīni Regulā Nr. 1169/2011 ir skaidri definēti kā uzturvielas, tomēr ir jautājums, vai tos šīs pašas regulas mērķiem var uzskatīt arī par sastāvdaļām.

30. Šajā ziņā jānorāda, ka Tiesa jau ir interpretējusi jēdzienu “sastāvdaļa” jomā, kas attiecas uz Savienības tiesību aktiem par pārtikas produktu informāciju. Lietā *Bablok* u.c.⁵ Tiesa ir nospriedusi, ka ziedputekšņiem, kas ir uz ziedputekšņu bāzes gatavoto uztura bagātinātāju sastāvā, ir jāpiemēro “sastāvdaļas” kvalifikācija Direktīvas 2000/13/EK⁶ 6. panta 4. punkta a) apakšpunkta nozīmē, “ja [jo] tie [bija] pievienoti to ražošanas vai sagatavošanas procesā”. Tādējādi Tiesas izmantotais standarts, lai noskaidrotu, vai viela būtu uzskatāma par pārtikas produkta “sastāvdaļu”, izriet no Direktīvas 2000/13 6. panta 4. punkta a) apakšpunkta otrās daļas, kurā bija norāde par attiecīgās vielas izmantošanu pārtikas produkta ražošanā vai izgatavošanā.

31. Termina “sastāvdaļa” definīcija Direktīvas 2000/13 6. panta 4. punkta a) apakšpunktā ir – ar noteiktiem papildinājumiem – tāda pati kā tā, kas sniegta 2. panta 2. punkta f) apakšpunktā Regulā Nr. 1169/2011, ar kuru aizstāta šī minētā direktīva. Tāpēc, manuprāt, šajā lietā būtu piemērojama tāda pati interpretācijas pieeja⁷.

32. Kā Komisija paskaidro savos apsvērumos, pastāv iespēja, ka pārtikas produkta ražošanā izmanto uzturvielu un tā var būt arī gatavajā produktā. Tas tā ir galvenokārt gadījumā, kad pārtikas produktu izgatavošanā izmantotās vielas ir vienīgi vai gandrīz vienīgi uzturvielas, piemēram, cukuri, sāls vai pat vitamīni, kuri tad varētu ietilpt jēdzienā “sastāvdaļa” Regulas Nr. 1169/2011 nozīmē.

33. Galu galā savdabīgā iezīme, kas raksturo šajā lietā aplūkotos produktus, proti, pārtikas produktus, kam pievienoti vitamīni, ir tā, ka pārtikas produktu ražošanas procesā vitamīni ir pievienoti kā atsevišķas vielas, lai tos bagātinātu vai pastiprinātu to uzturvērtības īpašības⁸. Tas tā vēl jo vairāk ir attiecībā uz pārtikas piedevām, kuras saskaņā ar Direktīvu 2002/46/EK⁹ ir pārtikas produkti, kas būtībā ir koncentrētas uzturvielas, atsevišķi vai kombinācijās. Minētajā direktīvā ir norādīts, ka “uztura bagātinātāju *ražošanā*” var izmantot tikai I pielikumā minētos vitamīnus un minerālvielas¹⁰, un tas liecina, ka abu veidu vielas ietilpst sastāvdaļu jēdzienā, kā to interpretējusi Tiesa.

⁵ Spriedums, 2011. gada 6. septembris (C-442/09, EU:C:2011:541, 74. punkts).

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2000. gada 20. marts) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz pārtikas produktu marķēšanu, noformēšanu un reklāmu (OV 2000, L 109, 29. lpp.).

⁷ Skat. arī Regulas Nr. 1169/2011 18. panta 1. punktu, kurā ir noteikts, ka sastāvdaļu sarakstā “ietver visas pārtikas produkta sastāvdaļas dilstošā masas secībā, kā tās ir reģistrētas pārtikas ražošanas procesā” (mans izcēlums).

⁸ Šajā nozīmē skat. Regulas Nr. 1925/2006 3. panta 2. punktu.

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2002. gada 10. jūnijs) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz uztura bagātinātājiem (OV 2002, L 183, 51. lpp.). Skat. it īpaši tās 2. panta a) punktu.

¹⁰ Direktīvas 2002/46 4. pants. Mans izcēlums.

34. Tas nozīmē, ka Regulas Nr. 1169/2011 2. panta 2. punkta attiecīgi f) un s) apakšpunktā definēto terminu “sastāvdaļa” un “uzturviela” piemērošanas jomas nav savstarpēji izslēdzošas.

35. Ir jāatzīmē, ka tikai Regulas Nr. 1169/2011 7. panta 1. punkta c) apakšpunktā, šķiet, tiek nošķirtas sastāvdaļas, no vienas puses, un uzturvielas, no otras puses, norādot, ka pārtikas produkta informācija nav maldinoša, “jo īpaši uzsverot kādas konkrētas *sastāvdaļas un/vai uzturvielas* esamību vai neesamību produktā”¹¹. Tomēr šo nošķirumu var skaidrot tādējādi, ka tas norāda, ka ne visas sastāvdaļas ir uzturvielas, proti, pirmā no šīm kategorijām ir plašāka nekā otrā, bet tas arī neizslēdz, ka pašas uzturvielas noteiktos gadījumos ir sastāvdaļas.

36. Patiešām, ja tāda uzturviela kā vitamīns ir arī pārtikas produkta sastāvdaļa, tās norādīšana produkta marķējumā kā uzturviela un kā sastāvdaļa sniedz patērētājiem atšķirīgu informāciju. Sastāvdaļu saraksts patērētāju informē par vitamīna esamību gatavajā pārtikas produktā, savukārt paziņojums par uzturvērtību palīdz patērētājam saprast konkrētā vitamīna saturu pārtikas produktā saskaņā ar ieteicamo devu.

37. Ņemot vērā minēto, man ir jāsecina – pat ja uzturvielas ne vienmēr ir sastāvdaļas, tās tādas var būt, kad tiek izmantotas pārtikas produkta ražošanā vai izgatavošanā. Tāpēc katrs gadījums būtu jāvērtē individuāli. Tomēr tādos apstākļos, kādi ir šajā lietā, kas attiecas uz pārtikas produktiem, kuriem pievienoti vitamīni, šie vitamīni ir jāuzskata par sastāvdaļām Regulas Nr. 1169/2011 2. panta 2. punkta f) apakšpunkta nozīmē.

B. Vitamīnu preparāti kā obligāta norāde sastāvdaļu sarakstā

38. *Kúria* (Augstākā tiesa) jautā Tiesai par Regulas Nr. 1169/2011 18. panta 2. punkta interpretāciju. Proti, tā vēlas noskaidrot, vai minētajā tiesību normā izmantotais termins “īpašais nosaukums” ir jāsaprot tādējādi, ka gadījumā, ja pievienotais vitamīns ir izmantots kā pārtikas produkta sastāvdaļa, ir jānorāda tikai tā vispārīgais nosaukums, vai arī ir jānorāda tā vispārīgais nosaukums kopā ar vitamīna preparātu, kā uzskaitīts Regulas Nr. 1925/2006 II pielikumā.

39. Vispirms man ir jāatgādina hermeneitiskie kanoni, kas izmantojami, interpretējot Savienības tiesības. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ir jāņem vērā ne tikai tiesību normas teksts, bet arī tās konteksts un šo normu ietverošā tiesiskā regulējuma mērķi¹². Šajā lietā Regulas Nr. 1169/2011 gramatiskā, kontekstuālā un teleoloģiskā interpretācija vedina mani uzskatīt, ka gadījumā, kad pārtikas produktam ir pievienoti vitamīni, sastāvdaļu sarakstā, kurā norādīts vitamīna vispārīgais nosaukums, kopā ar to nav jānorāda Regulā Nr. 1925/2006 īpaši definētais vitamīna preparāts.

1. Gramatiskā interpretācija

40. Lai izvērtētu iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu, ir jāņem vērā ne tikai Regulas Nr. 1169/2011 tiesību normu formulējums, bet arī tiesību normu formulējums Regulā Nr. 1925/2006, kuras I un II pielikumā ir uzskaitīti attiecīgi to vitamīnu nosaukumi, kurus var pievienot pārtikas produktiem saskaņā ar to vispārīgo formu, un konkrēti preparāti, kurus var izmantot kā šo vitamīnu avotus.

¹¹ Mans izcēlums.

¹² Spriedums, 2016. gada 16. novembris, *Hemming* u.c. (C-316/15, EU:C:2016:879, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

41. Regulas Nr. 1169/2011 18. panta 2. punktā ir noteikts, ka sastāvdaļu sarakstā sastāvdaļas nosaukumu norāda, minot tās “īpašo nosaukumu” saskaņā ar šīs regulas 17. panta noteikumiem¹³. Regulas Nr. 1169/2011 17. panta 1. punktā, kas tādējādi pēc analogijas ir piemērojams sastāvdaļām, būtībā ir noteikts, ka pārtikas produkta nosaukums ir tā “tirdzniecības nosaukums” vai, ja tāda nav, tā “pieņemtais nosaukums”. Tātad rodas jautājums, vai Regulas Nr. 1925/2006 II pielikumā uzskaitītie vitamīnu preparāti atspoguļo vitamīna “tirdzniecības” vai “pieņemto” nosaukumu.

42. Regulas Nr. 1169/2011 17. panta 1. punktā abu šo nosaukumu kategorijas nav tekstuāli definētas. Tomēr minētā tiesību norma ir saistīta ar definīcijām, kas piemērojamas, ņemot vērā minētās regulas 2. panta 2. punkta n) un o) apakšpunktu, kuros ir sniegta terminu “tirdzniecības nosaukums” un “pieņemtais nosaukums” nozīme. Lai arī minētajā pantā abas definīcijas attiecas uz pārtikas produktus raksturojošiem nosaukumiem, tās ir jāsaprot tādējādi, ka tās ir piemērojamas arī sastāvdaļas raksturojošiem nosaukumiem, kad tās aplūko Regulas Nr. 1169/2011 17. panta 1. punkta un 18. panta 2. punkta gaismā.

a) Vitamīnu preparāti kā vitamīnu tirdzniecības nosaukums

43. Saskaņā ar Regulas Nr. 1169/2011 2. panta 2. punkta n) apakšpunktu, kas pēc analogijas piemērojams attiecībā uz sastāvdaļām, termins “tirdzniecības nosaukums” būtībā ir tām piemērojamajos Savienības tiesību aktos noteiktais nosaukums. Tikai gadījumā, ja šādu Savienības tiesību aktu nav, tas ir nosaukums, kas noteikts tās dalībvalsts normatīvajos un administratīvajos aktos, kurā pārtikas produkts tiek pārdots galapatērētājam.

44. Tas, ka Regulas Nr. 1925/2006 II pielikumā ir uzskaitīti vitamīnu preparāti, kurus var pievienot pārtikas produktiem, šķietami apstiprina argumentu, ka vitamīnu preparāti ir Savienības tiesību aktos noteiktie šo vitamīnu nosaukumi, tātad to tirdzniecības nosaukumi. Tomēr, manuprāt, šāda interpretācija neizriet no Regulas Nr. 1925/2006 formulējuma.

45. Regulā Nr. 1925/2006, ņemot vērā tās 1. pantu, ir saskaņoti noteikumi, kas noteikti dalībvalstu tiesību aktos attiecībā uz vitamīnu, minerālvielu un dažu citu vielu pievienošanu pārtikas produktiem. Konkrētāk, minētās regulas 7. pantā ir definēti noteikumi attiecībā uz to pārtikas produktu marķēšanu, noformēšanu un reklāmu, kam ir pievienoti vitamīni un minerālvielas. Tātad šajā pantā nav reglamentēti sastāvdaļu nosaukumi, kas ietilpst vienīgi Regulas Nr. 1169/2011 piemērošanas jomā¹⁴.

46. Jāatzīmē, ka šī lieta atšķiras no lietas *Tesco Stores ČR* (C-881/19), kas tiek izskatīta Tiesā. Minētā lieta attiecas uz kombinētas sastāvdaļas nosaukuma izmantošanu pārtikas produkta marķējumā saskaņā ar Regulu Nr. 1169/2011 tādā formā, kas ir konkrēti definēta Direktīvā 2000/36/EK¹⁵, saistībā ar šokolādes produktiem. Ģenerālvokāts J. Tančevs secinājumos¹⁶ ir atzinis, ka kombinētajai sastāvdaļai, kas iekļauta attiecīgajā pārtikas produktā, ir tirdzniecības nosaukums, kā norādīts Regulas Nr. 1169/2011 2. panta 2. punkta n) apakšpunktā. Lai izdarītu šādu secinājumu, viņš pamatoti norāda, ka Direktīvas 2000/36 3. pantā ir skaidri

¹³ Regulas Nr. 1169/2011 18. panta 2. punktā ir atsauce arī uz šīs regulas VI pielikumu. Tomēr šim pielikumam šajā lietā nav nozīmes.

¹⁴ Skat. Regulas Nr. 1169/2011 1. panta 3. punktu.

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (2000. gada 23. jūnijs) par kakao un šokolādes produktiem, kas paredzēti lietošanai pārtikā (OV 2000, L 197, 19. lpp.).

¹⁶ Ģenerālvokāta J. Tančeva [E. Tanchev] secinājumi lietā *Tesco Stores ČR* (C-881/19, EU:C:2021:830, 51., 52. un 54. punkts).

noteikts, ka, piemērojot Regulu Nr. 1169/2011¹⁷, “[produktu] pārdošanas nosaukumi, kas uzskaitīti I pielikumā, [...] jāizmanto tirdzniecībā, lai tos apzīmētu”. Attiecīgi ģenerālvokāta ieskatā šis nosaukums ir jāizmanto obligātajā sastāvdaļu sarakstā.

47. Savukārt, kā to šajā tiesvedībā ir atzinusi Komisija, ne Regulā Nr. 1925/2006, ne Regulā Nr. 1169/2011 nav noteikts, ka pirmās minētās regulas I un II pielikumā ietvertie nosaukumi ir jāsaprot kā norāde par to izmantošanu tādu produktu marķēšanai, kuriem ir pievienoti vitamīni un minerālvielas. Tādējādi no gramatiskā viedokļa tos nevar uzskatīt par pārtikas produktiem pievienoto vitamīnu tirdzniecības nosaukumu.

b) Vitamīnu vispārīgais nosaukums kā to pieņemtais nosaukums

48. Attiecībā uz Regulas Nr. 1169/2011 2. panta 2. punkta o) apakšpunktā minēto pakārtoto jēdzienu “pieņemtais nosaukums”, kas pēc analogijas ir piemērojams sastāvdaļām, tas ir nosaukums, ko ir atzinuši patērētāji dalībvalstī, kurā produkts tiek pārdots, un kas nav sīkāk jāpaskaidro.

49. Vispārzināms, ka vitamīna vispārīgais nosaukums, piemēram, “A vitamīns” vai “D vitamīns”, vairāk nekā vitamīna preparāts atbilst pieņemtā nosaukuma definīcijai, jo ar vitamīna vispārīgo nosaukumu ikdienā norāda šo vielu. Neviena no tiesvedības pusēm šo jautājumu Tiesā neapstrīd.

50. Tomēr varētu apgalvot, ka gadījumos, kad patērētājiem ir atpazīstams vitamīna preparāta nosaukums, tas būtu uzskatāms par vitamīna pieņemto nosaukumu un tādējādi būtu norādāms produkta sastāvdaļu sarakstā. Taču patērētāji parasti neatpazīst Regulas Nr. 1925/2006 II pielikumā uzskaitītos ķīmiskos preparātus, piemēram, no vienas puses, “retinolu”, “retinilacetātu”, “retinilpalmitātu” un “beta-karotīnu” kā A vitamīnu un, no otras puses, “holekalciferolu” un “ergokalciferolu” kā D vitamīnu. Attiecīgi, pat neizslēdzot to, ka parasti katrs gadījums vienmēr būtu analizējams individuāli, Regulas Nr. 1925/2006 II pielikumā ietvertie vitamīnu preparāti nav šo vitamīnu pieņemtie nosaukumi. Nav arī iemesla uzskatīt, ka attiecīgā pievienotā vitamīna vispārīgais nosaukums kopā ar šā vitamīna preparāta nosaukumu ir tā pieņemtais nosaukums.

51. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Regulas Nr. 1169/2011 un Regulas Nr. 1925/2006 tiesību normu gramatiskā interpretācija liek man secināt, ka vitamīna vispārīgais nosaukums ir tā pieņemtais nosaukums un tādējādi tas ir “īpašais nosaukums” pirmās minētās regulas 18. panta 2. punkta nozīmē.

2. Kontekstuālā interpretācija

52. Savienības tiesību normas gramatisko interpretāciju, kas tiek veikta, balstoties tikai uz šīs normas formulējumu, var atkārtoti novērtēt, aplūkojot šo tiesību normu kontekstā un interpretējot to visu Savienības tiesību gaismā¹⁸. Šajā lietā Tiesai ir jāizlemj, vai šo secinājumu iepriekšējos punktos piedāvātā Regulas Nr. 1169/2011 18. panta 2. punkta gramatiskā interpretācija ir atbalstāma sistemātiskas saskaņotības ziņā, ja šo tiesību normu attiecina uz

¹⁷ Direktīvas 2000/36 3. pantā sniegtā atsauce uz Padomes Direktīvu 79/112/EEK (1978. gada 18. decembris) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz galapatērētājam pārdodamu pārtikas produktu marķēšanu, noformējumu un reklāmu (OV 1979, L 33, 1. lpp.) tagad ir jāsaprot kā atsauce uz Regulu Nr. 1169/2011.

¹⁸ Spriedums, 1982. gada 6. oktobris, *Cilfit* u.c. (283/81, EU:C:1982:335, 20. punkts).

citiem šīs pašas regulas attiecīgajiem pantiem. Pēc tam Tiesai ir jāizvērtē, vai piedāvātā Regulas Nr. 1169/2011 gramatiskā interpretācija apstiprinās, ja to attiecina arī uz citām attiecīgajām Savienības tiesību normām pārtikas jomā.

a) Sistemātiska saskaņotība – sastāvdaļu saraksts un paziņojums par uzturvērtību

53. Jāatzīmē, ka līdztekus sastāvdaļu sarakstam, kas ir obligāti norādāmās ziņas pārtikas produkta noformējumā saskaņā ar Regulas Nr. 1169/2011 9. panta 1. punktu, šajā pašā tiesību normā ir ietverta prasība norādīt paziņojumu par uzturvērtību. Kā jau iepriekš minēts, abas šīs ziņas tiek sniegtas ar atšķirīgu mērķi un patērētājiem sniedz atšķirīgu informāciju. Sastāvdaļu saraksts sniedz informāciju par pārtikas produkta sastāvu¹⁹, savukārt paziņojums par uzturvērtību sniedz ziņas par pārtikas produkta enerģētisko vērtību un noteiktām produktā ietvertām uzturvielām, kas ir svarīgas sabiedrības veselībai²⁰.

54. Konkrētāk, paziņojumā par uzturvērtību ir jānorāda enerģētiskā vērtība un tādu uzturvielu kā tauki, piesātinātās taukskābes, ogļhidrāti, cukuri, olbaltumvielas un sāls daudzums²¹. Citas uzturvielas, kas uzskaitītas Regulas Nr. 1169/2011 XIII pielikuma A daļas 1. punktā, piemēram, vitamīnus, paziņojumā par uzturvērtību var norādīt brīvprātīgi²². Šajā sarakstā tomēr norāda vitamīnu vispārīgo nosaukumu, nevis vitamīnu preparātus.

55. Analīzes pirmajā daļā secināju, ka attiecībā uz pārtikas produktiem, kuriem ir pievienoti vitamīni, var uzskatīt, ka šos vitamīnus aptver gan jēdziens “sastāvdaļa”, gan jēdziens “uzturviela”, kā noteikts Regulas Nr. 1169/2011 2. panta 2. punkta f) un s) apakšpunktā. Tagad man jāpiebilst, ka, manuprāt, nav sistemātiska argumenta, kas vedinātu domāt par Savienības likumdevēja nodomu paziņojumā par uzturvērtību norādīt vitamīnus saskaņā ar to vispārīgo nosaukumu un sastāvdaļu sarakstā norādīt to vispārīgo nosaukumu kopā ar Regulā Nr. 1925/2006 noteikto vitamīnu preparātu.

56. Savukārt Horvātijas valdība un Komisija norāda – tā kā sastāvdaļu sarakstam un paziņojumam par uzturvērtību ir atšķirīgas, lai arī papildinošas funkcijas, Regula Nr. 1169/2011 darbotos saskaņotāk un precīzāk, ja tā tiktu interpretēta tādējādi, ka sastāvdaļu sarakstā ir jānorāda konkrētāka informācija, bet paziņojumā par uzturvērtību ir jānorāda vispārīgāka informācija. Tomēr šāda izpratne attiecībā uz pārtikas produktiem, kuriem pievienoti vitamīni, būtu pieņemama vien tad, ja to vismaz daļēji apstiprinātu Regulas Nr. 1169/2011 un/vai Regulas Nr. 1925/2006 teksta formulējums, bet, kā esmu jau to izklāstījusi, šajā gadījumā tas tā nav. Šajā ziņā būtu jāatgādina, ka tiesību normas konteksta interpretācija ir jāizmanto, ja teksts ir neskaidrs vai ja burtiskajai nozīmei nav jēgas²³, taču tā nevar pārveidot šīs normas formulējumu tiktāl, ka tiek apdraudēta tiesiskā drošība un paredzamība²⁴.

57. Turklāt vēlētos vērst Tiesas uzmanību uz Regulas Nr. 1169/2011 VII pielikuma C daļu attiecībā uz pārtikas piedevām un pārtikas fermentiem, kas ir vēl viens sastāvdaļu veids šīs regulas 2. panta 2. punkta f) apakšpunkta nozīmē. Būtībā saskaņā ar minēto Regulas Nr. 1169/2011

¹⁹ Regulas Nr. 1169/2011 18. panta 1. punkts.

²⁰ Regulas Nr. 1169/2011 36. apsvērums.

²¹ Regulas Nr. 1169/2011 30. panta 1. punkts.

²² Regulas Nr. 1169/2011 30. panta 2. punkts.

²³ Skat. ģenerālvokāta M. Bobeka [M. Bobek] secinājumus lietā *European Federation for Cosmetic Ingredients* (C-592/14, EU:C:2016:179, 37. punkts un tajā minētā judikatūra).

²⁴ Skat. Regulas Nr. 1169/2011 9. un 11. apsvērumu, kuros ir sniegta skaidra atsauce uz patērētāju un citu ieinteresēto personu tiesisko drošību.

VII pielikuma daļu noteiktas pārtikas piedevas un pārtikas fermenti, kas ietilpst vienā no tajā uzskaitītajām kategorijām, ir jāapzīmē ar šīs kategorijas nosaukumu, kopā ar to norādot īpašo nosaukumu vai – atbilstīgā gadījumā – E numuru. Tas nozīmē, ka atšķirībā no pārtikas piedevām un pārtikas fermentiem Savienības likumdevējs nav uzskatījis, ka vitamīnu vispārīgā forma ir sastāvdaļu kategorija, savukārt vitamīnu preparāts ir to īpašais nosaukums, kā to savos apsvērumos apgalvo personas, kas iestājušās lietā. Katrā ziņā ir jāsaprot, ka tad, ja tas tā nebūtu, minētajā regulā attiecībā uz vitamīniem būtu iekļauta tiesību norma, kas ir analogiska tai, kura iekļauta Regulas Nr. 1169/2011 VII pielikuma C daļā.

b) Regula Nr. 1169/2011 kontekstā ar Savienības tiesību aktiem pārtikas jomā

58. Šajā lietā, kas attiecas uz pārtikas produktiem, kuriem pievienoti vitamīni, Regula Nr. 1169/2011 būtu jāaplūko kontekstā ar Regulu Nr. 1925/2006, kurā, kā jau tika atzīmēts, ir uzskaitīti pārtikas produktiem pievienojamo vitamīnu nosaukumi un šo vitamīnu preparāti.

59. Kā jau esmu norādījusi, Regulas Nr. 1925/2006 gramatiskā interpretācija neļauj secināt, ka gadījumos, kad pārtikas produktiem ir pievienoti vitamīni, norādei par šādiem vitamīniem ir jābūt kombinētai, ietverot šo vitamīnu vispārīgo nosaukumu kopā ar vitamīna preparātu. Gribētu uzsvērt, ka Regulas Nr. 1925/2006 II pielikumā ietvertais vitamīnu preparātu saraksts šajā tiesību aktā ir kopš tā pirmās redakcijas, kas pieņemta 2006. gadā. Ja Savienības likumdevēja nodoms būtu, lai pārtikas produktiem pievienojamie vitamīni tiktu norādīti saskaņā ar to preparāta nosaukumu, normatīvās saskaņotības nolūkā, 2011. gadā pieņemot Regulu Nr. 1169/2011, tajā būtu iekļauts konkrēts paziņojums vai tiesību norma.

60. Turklāt būtu jāpievērš uzmanība tam, ka, pieņemot Regulu Nr. 1169/2011, Savienības likumdevējs ir precizējis, kāda informācija ir jāsniedz uzturvērtības marķējumā attiecībā uz pārtikas produktiem, kuriem pievienoti vitamīni un minerālvielas. Tas to ir darījis minētās regulas 50. pantā, ar kuru ir grozīts Regulas Nr. 1925/2006 7. panta 3. punkts, norādot, ka paziņojumā par šādu pārtikas produktu uzturvērtību ir jānorāda Regulas Nr. 1169/2011 30. panta 1. punktā minētā informācija. Tāpēc atkal jau ir pamatoti uzskatīt – ja Savienības likumdevējs būtu vēlējies noteikt, ka gadījumā, ja pārtikas produktiem ir pievienoti vitamīni, sastāvdaļu sarakstā ir jānorāda ne tikai šo vitamīnu vispārīgais nosaukums, bet arī vitamīna preparāts, Regulā Nr. 1925/2006 varēja izdarīt grozījumus ar Regulu Nr. 1169/2011, kā tas tika izdarīts saistībā ar paziņojumā par uzturvērtību norādāmo informāciju.

61. Šādos apstākļos, manuprāt, aplūkojot Regulu Nr. 1169/2011 kontekstā ar Regulu Nr. 1925/2006, to nevar saprast tādējādi, ka sastāvdaļu sarakstā ir jānorāda pārtikas produktiem pievienoto vitamīnu preparātu nosaukumi.

62. Pilnīguma labad gribētu aplūkot detalizētu argumentu, ko sniegusi Horvātijas valdība un Komisija savos apsvērumos par Regulas Nr. 1169/2011 18. panta 2. punkta interpretāciju saistībā ar Direktīvu 2002/46.

63. Abas personas, kas iestājušās lietā, atsaucas uz minētās direktīvas II pielikumu, kurā uzskaitīti vitamīni, kas izmantojami pārtikas piedevu ražošanā, kurās kā folātu jeb folijskābes avots ir “(6S)-5-metiltetrahidrofolijskābes glikozamīna sāls”²⁵, kā arī “*pteroilmonoglutamīnskābe*” un

²⁵ Komisijas Regula (ES) 2015/414 (2015. gada 12. marts), ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/46/EK attiecībā uz (6S)-5-metiltetrahidrofolijskābes glikozamīna sāli, ko izmanto uztura bagātinātāju ražošanā (OV 2015, L 68, 26. lpp.).

“*kalcija-L-metilfolāts*”. Tās norāda, ka saskaņā ar Īstenošanas lēmumu 2014/154/ES²⁶ un Īstenošanas regulu (ES) 2017/2470²⁷ “(6S)-5-metiltetrahidrofolijskābes glikozamīna sāli” saturoša pārtikas produkta marķējumā ir jānorāda šā vitamīna preparāts. Tādējādi, ja Regula Nr. 1169/2011 būtu jāinterpretē tādējādi, ka nav jānorāda vitamīnu preparāti, pārtikas piedevām, kas satur “*pteroilmonoglutamīnskābi*” un “*kalcija-L-metilfolātu*”, būtu jānorāda to vispārīgie nosaukumi “*folāti*” jeb “*folijskābe*”. Savukārt “(6S)-5-metiltetrahidrofolijskābes glikozamīna sāls” būtu jānorāda saskaņā ar preparāta nosaukumu, lai gan visas trīs vielas pieder pie vienas vitamīnu kategorijas.

64. Uzskatu, ka šim argumentam nav nozīmes saistībā ar Regulas Nr. 1169/2011 interpretāciju šajā lietā. Pirmkārt un galvenokārt, tas, ka Komisija ir pieņēmusi īstenošanas lēmumu vai īstenošanas regulu, ņemot vērā tiesību normu hierarhijas principu, nevar noteikt Parlamenta un Padomes pieņemtās Regulas Nr. 1169/2011 kontekstuālo interpretāciju.

65. Otrkārt, arguments, ko izvirzījušas personas, kas iestājušās lietā, neattiecas uz to, kā sastāvdaļu sarakstā nosaukt pārtikas produktiem pievienotos vitamīnus, kā tas ir šajā lietā; tas ir jānosaka, interpretējot Regulu Nr. 1169/2011 kopsakarā ar Regulu Nr. 1925/2006. Tas drīzāk attiecas uz pārtikas piedevu sastāvdaļu nosaukumiem, un tas ir jāizvērtē, interpretējot Regulu Nr. 1169/2011 kopā ar Direktīvu 2002/46.

66. Šajā ziņā Regula Nr. 1169/2011 saskaņā ar tās 1. panta 3. punktu un 6. pantu patiešām attiecas uz visiem galapatērētājam paredzētajiem pārtikas produktiem. Tātad Tiesai ir jāapzinās, ka Regulas Nr. 1169/2011 tiesību normu interpretācija – un it īpaši tās 18. panta 2. punkta interpretācija – var ietekmēt visiem pārtikas produktiem piemērojamās prasības attiecībā uz sastāvdaļu sarakstu. Tālab, norādot konkrētu pārtikas produktu sastāvdaļu nosaukumus, Regula Nr. 1169/2011 ir jāinterpretē nevis izolēti, bet kopsakarā ar atsevišķu Savienības tiesību aktu, kas varētu atšķirties no citiem formulējuma, piemērošanas jomas un mērķu ziņā. Šādos apstākļos Regulas Nr. 1169/2011 18. panta 2. punkta interpretācijas rezultāts var atšķirties atkarībā no konkrētā pārtikas produkta, un tas, manuprāt, neietekmē šīs tiesību normas saskaņotu piemērošanu kontekstā ar Savienības tiesību aktiem par pārtikas produktu informāciju.

67. Šajā lietā, pat pieņemot, ka īstenošanas lēmumu vai īstenošanas regulu, uz kuriem atsaucas personas, kas iestājušās lietā, var ņemt vērā, lai interpretētu Regulas Nr. 1169/2011 18. panta 2. punktu kopsakarā ar Direktīvu 2002/46 par pārtikas piedevām²⁸, tas nevar noteikt šā paša panta interpretāciju saistībā ar Regulu Nr. 1925/2006 par pārtikas produktiem pievienotajiem vitamīniem. Šo secinājumu turpmākajā izklāstā argumentēšu, ka Regulas Nr. 1169/2011 18. panta 2. punkts būtu interpretējams atšķirīgi attiecībā uz abām pārtikas produktu kategorijām teleoloģisku iemeslu dēļ, it īpaši, ņemot vērā, kāda informācija patērētājiem ir nepieciešama katrā no šiem gadījumiem²⁹.

68. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, Regulas Nr. 1169/2011 kontekstuālā interpretācija neliek pārskatīt šīs regulas gramatisko interpretāciju, kas izklāstīta šo secinājumu 51. punktā. Faktiski tiek apstiprināts uzskats, ka gadījumos, kad pārtikas produktam ir pievienoti vitamīni, sastāvdaļu sarakstā nav jānorāda gan attiecīgā vitamīna vispārīgais nosaukums, gan tā preparāts.

²⁶ Komisijas Īstenošanas lēmums (2014. gada 19. marts), ar ko atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 258/97 atļauj laist tirgū (6S)-5-metiltetrahidrofolijskābes glikozamīna sāli kā jaunu pārtikas sastāvdaļu (OV 2014, L 85, 10. lpp.).

²⁷ Komisijas Īstenošanas regula (2017. gada 20. decembris), ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2015/2283 izveido jauno pārtikas produktu Savienības sarakstu (OV 2017, L 351, 72. lpp.).

²⁸ Šajā ziņā skat. Direktīvas 2002/46 6. panta 3. punkta a) apakšpunktu.

²⁹ Skat. šo secinājumu 79. un 80. punktu.

3. Teleoloģiskā interpretācija

69. Saskaņā ar Tiesas judikatūru³⁰ Regulas Nr. 1169/2011 mērķis, kā noteikts tās 1. panta 1. punktā, ir nodrošināt augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni attiecībā uz pārtikas produktu informāciju, vienlaikus nodrošinot netraucētu iekšējā tirgus darbību³¹. Šādi ar šo regulu tiek ņemtas vērā arī patērētāju uztveres atšķirības un viņu vajadzība pēc informācijas. No Regulas Nr. 1169/2011 3. panta 1. punkta, kā arī šīs regulas 3. un 4. apsvēruma, kuru gaismā ir interpretējama šī tiesību norma, izriet, ka patērētājiem sniegtajai informācijai ir jāļauj tiem veikt apzinātu izvēli, it īpaši, ņemot vērā tostarp veselības apsvērumus.

70. Kā paskaidrošu turpmāk, gadījumā, kad pārtikas produktiem ir pievienoti vitamīni, šaubos, vai, sastāvdaļu sarakstā kopā ar vitamīna vispārīgo nosaukumu norādot arī preparātu, var īstenot Regulas Nr. 1169/2011 mērķus. Šī neiespējamība ir īpaši acīmredzama, ja izvērtē patērētāju uztveri un viņu vajadzību pēc informācijas, kā tas paredzēts šīs regulas 1. panta 1. punktā. Tomēr uzskatu, ka Regula Nr. 1169/2011 neietver nepieciešamos elementus, lai neapšaubāmi secinātu, vai vitamīna preparāta norādīšana sastāvdaļu sarakstā būtu vai nebūtu noderīga patērētāju apzinātas izvēles izdarīšanai atbilstoši šīs regulas izvirzītajiem mērķiem. Tāpēc, manuprāt, šāds vērtējums nevar izrietēt no juridiskās interpretācijas, bet gan ir veicams ar likumdošanas līdzekļiem.

a) Patērētāju uztvere

71. Lai definētu no Regulas Nr. 1169/2011 izrietošo pienākumu attiecībā uz pārtikas produktu informācijas sniegšanu tvērumu, ir jāveic atsauce uz “[samērā informētu, uzmanīgu un apdomīgu] vidusmēra patērētāj[u]”³².

72. Manuprāt, kā jau esmu norādījusi šo secinājumu 50. punktā, diez vai vidusmēra patērētājs, kā to definējusi Tiesa, atpazīs tādus preparātus kā “retinols”, “retinilacetāts”, “retinilpalmitāts”, “beta-karotīns”, “holekalciferols” un “ergokalciferols”, vai šie nosaukumi būtu sniegti atsevišķi vai kopā ar vispārīgo nosaukumu, kā atsauci attiecīgi uz A un D vitamīnu. Savukārt vienkārši norāde A vitamīns vai D vitamīns, šķiet, ir daudz atbilstošāka, lai palīdzētu patērētājiem saprast, ka pārtikas produktā ir iekļautas šīs vielas kā sastāvdaļas.

73. Būtu jāuzsver – tā kā viens no Regulas Nr. 1169/2011 mērķiem ir radīt pamatu tam, lai galapatērētājs varētu izdarīt apzinātu izvēli, ir jānodrošina, ka galapatērētājs bez grūtībām uztver uz pārtikas produkta marķējuma sniegto informāciju. Piemēram, Regulas Nr. 1169/2011 37. apsvērumā ir norādīts, ka būtu atbilstīgi marķējumā izmantot vārdu “sāls”, nevis attiecīgās uzturvielas nosaukumu “nātrijs”. Lai arī šis apsvērums attiecas uz paziņojumā par uzturvērtību sniedzamo informāciju, tāda pati argumentācija ir piemērojama arī attiecībā uz vielu apzīmējumiem obligātajā sastāvdaļu sarakstā. Atkal jau šķiet, ka minētā mērķa sasniegšanai atbilstošāk ir lietot vien vitamīnu vispārīgos nosaukumus, nevis tos kopā ar Regulā Nr. 1925/2006 II pielikumā definētajiem preparātiem.

74. Tas tā ir pat gadījumā, kad izvērtē sastāvdaļu sarakstā norādīto vitamīna vispārīgo nosaukumu kopā ar vitamīna avota preparātu. Patiešām, ņemot vērā Regulā Nr. 1169/2011 definēto ciešo savstarpējo saistību starp sastāvdaļu sarakstu un paziņojumu par uzturvērtību, atšķirīga atsauce

³⁰ Spriedums, 2019. gada 12. novembris, *Organisation juive européenne un Vignoble Psagot* (C-363/18, EU:C:2019:954, 52. un 53. punkts).

³¹ Skat. arī Regulas Nr. 1925/2006 1. panta 1. punktu.

³² Skat. spriedumus, 1998. gada 16. jūlijs, *Gut Springenheide un Tusky* (C-210/96, EU:C:1998:369, 31. punkts), un 2009. gada 10. septembris, *Severi* (C-446/07, EU:C:2009:530, 61. punkts).

uz vitamīniem katrā no šīm obligātajām informācijas norādēm var padarīt neskaidrāku pārtikas produkta marķējumā patērētājiem sniegto informāciju. Būtu jāpievērš uzmanība arī tam, kā norādīts Regulas Nr. 1169/2011 26. apsvērumā, ka laba salasāmība ir svarīgs faktors, lai iedzīvotāji varētu ņemt vērā informācijas norādes, un ka grūti salasāma informācija par produktiem ir viens no galvenajiem iemesliem, kāpēc patērētāji nav apmierināti ar pārtikas produktu marķējumu. Tāpēc pārtikas marķējumā sniegtās informācijas apjomu nedrīkst pārmērīgi palielināt, jo tādējādi var tikt mazināta skaidrība un apdraudēti ar Regulu Nr. 1169/2011 īstenojamie mērķi, it īpaši attiecībā uz patērētāju uztveri.

b) Informācijas nepieciešamība

75. Šaubos arī, vai attiecībā uz pārtikas produktiem, kam pievienoti vitamīni, vitamīnu preparātu norādīšana sastāvdaļu sarakstā ir attaisnota patērētājiem nepieciešamās informācijas ziņā. Tomēr atzīstu, ka, tā kā nav pārliecinošāku no Regulas Nr. 1169/2011 izrietošu elementu, manas šaubas ir subjektīvas.

76. Šajā ziņā vēlētos uzsvērt, ka Regulas Nr. 1169/2011 4. panta 2. punktā, kas aplūkojams tās 28. apsvēruma gaismā, ir noteikts, ka gadījumos, kad tiek izvērtēta nepieciešamība piemērot obligāto pārtikas produktu informāciju, ņem vērā lielākās daļas patērētāju vidū plaši izplatīto vajadzību pēc noteiktas informācijas, kurai viņi piešķir lielu nozīmi, vai jebkuriem vispārēji atzītiem ieguvumiem patērētājam.

77. Attiecībā uz pārtikas produktiem, kam pievienoti vitamīni, pirmkārt, man nešķiet, ka vitamīna preparātu norāde sastāvdaļu sarakstā atbilstu vajadzībai sniegt informāciju, kurai tiek piešķirta liela nozīme, jo, kā jau tika norādīts, Regulas Nr. 1169/2011 II pielikumā minēto preparātu nosaukumi vairākus patērētāju diez vai ir viegli saprotami.

78. Otrkārt, nevar uzskatīt, ka preparāta obligāta norādīšana pārtikas produkta sastāvdaļu sarakstā sniegtu patērētājam atzītu ieguvumu. Šajā ziņā es atzīstu – kā norādījušas personas, kas iestājušās lietā –, ka vitamīniem var būt atšķirīgas funkcijas atkarībā no preparāta avota. Tomēr šajā lietā attiecīgie produkti ir parasti pārtikas produkti, kuriem ir pievienots ierobežots vitamīnu daudzums, lai bagātinātu vai pastiprinātu to uzturvērtības īpašības. Tātad neatkarīgi no preparāta šo vitamīnu iedarbība ir ļoti šaura. Tāpēc, piemēram, šos produktus tirgo parastās tirdzniecības vietās bez obligātās lietošanas instrukcijas un tiem nav konkrētu devas ierobežojumu.

79. Saistībā ar minēto būtu lietderīgi salīdzinājumam atsaukties uz pārtikas piedevām, attiecībā uz kurām, manuprāt, patērētāju vajadzība saņemt informāciju liek Regulas Nr. 1169/2011 18. panta 2. punktu, aplūkojot to kopsakarā ar Direktīvu 2002/46, interpretēt atšķirīgi. Galu galā no minētās direktīvas 2. panta a) punkta izriet, ka uztura bagātinātāji ir koncentrētas uzturvielas vai citas vielas, tostarp vitamīni, ar uzturvērtību vai fizioloģisku ietekmi, kuras pārdod devās, tas ir, kapsulu, tablešu, dražeju vai šķidruma veidā nomēritos daudzumos. Tos lieto parastā uztura papildināšanai un it īpaši, lai novērstu uzturvielu trūkumu, nodrošinātu noteiktu uzturvielu pienācīgu uzņemšanu vai uzturētu konkrētas fizioloģiskas funkcijas.

80. Tāpēc patērētāju vajadzība saņemt informāciju var attaisnot to, ka pārtikas piedevu sastāvdaļu sarakstā norāda vitamīnu preparātu, ņemot vērā, ka katrs no šiem avotiem pilda atšķirīgas funkcijas un ka patērētāji cenšas sasniegt noteiktu uzturvērtības vai fizioloģisko iedarbību, savukārt šī vajadzība nav attaisnojums, lai šos preparātus norādītu sastāvdaļu sarakstā pārtikas produktiem, kuriem pievienoti vitamīni, ņemot vērā vitamīnu ierobežoto ietekmi, lietojot attiecīgo pārtikas produktu.

81. Visbeidzot, īsumā jāpiebilst – tā kā attiecībā uz pārtikas produktiem, kam pievienoti vitamīni, vitamīnu preparātu norādīšana sastāvdaļu sarakstā nav attaisnota informācijas nepieciešamības ziņā, Komisijas izvirzītais arguments, saskaņā ar kuru šādu pārtikas produktu marķējums, kurā nav sniegta attiecīgā norāde, maldina patērētājus Regulas Nr. 1169/2011 7. panta 1. punkta nozīmē, nav pieņemams.

c) Vērtējums Savienības likumdevējam

82. Regulas Nr. 1169/2011 19. apsvērumā ir noteikts, ka jaunas prasības attiecībā uz pārtikas produktu obligāto informāciju būtu jānosaka tikai tad, ja tas ir nepieciešams saskaņā ar subsidiaritātes, proporcionālītātes un ilgtspējīguma principu. Kā jau tika minēts, Regulas Nr. 1169/2011 4. panta 2. punktā būtībā ir noteikts, ka, izvērtējot nepieciešamību piemērot obligāto pārtikas produktu informāciju, būtu jāņem vērā lielākās daļas patērētāju vidū plaši izplatītā vajadzība pēc noteiktas informācijas.

83. Tas nozīmē – pat pieņemot, ka vitamīnu vispārīgais nosaukums kopā ar tā preparāta nosaukumu varētu pozitīvi ietekmēt apzinātas izvēles izdarīšanas iespēju, šāds vērtējums saskaņā ar Regulu Nr. 1169/2011 ir jāveic, balstoties uz patērētāju uztveri, viņu vajadzību saņemt informāciju un tostarp samērīguma principu³³. Tā kā nav stingrāka pamata, kas būtu balstīts uz gramatisko un kontekstuālo interpretāciju, šādu vērtējumu nevar izsecināt no tīri teleoloģiskiem argumentiem, kādus būtībā izvirzījušas personas, kas iestājušās šajā lietā, un vērtējums būtu jāveic Savienības likumdevējam.

84. Turklāt būtu jāuzsver – lai arī primārais apsvērums, kāpēc tiek prasīta obligātā pārtikas produkta informācija, ir sniegt patērētājiem apzinātas izvēles izdarīšanas un pārtikas produktu atbilstošas lietošanas iespēju, Regulas Nr. 1169/2011 3. panta “Vispārēji mērķi” 2. punktā ir arī noteikts, ka tiesību aktu par pārtikas produktu informāciju mērķis ir Savienībā sasniegt brīvu pārtikas apriti, kas ir likumīgi ražota un tirgota, ņemot vērā nepieciešamību aizsargāt ražotāju likumīgās intereses. Minētās regulas 3. panta 4. punktā ir papildināts, ka, sagatavojot, novērtējot un pārskatot pārtikas produktu informācijas tiesību aktus, rīko atklātas un pārredzamas apspriešanās ar sabiedrību, tostarp ar ieinteresētajām personām.

85. Tādējādi, nosakot jaunas pārtikas produktu marķējuma prasības, mērķis nodrošināt patērētājiem augstu informētības līmeni saskaņā ar Regulā Nr. 1169/2011 noteiktajiem mērķiem ir jālīdzsvaro ar vajadzību ņemt vērā ieinteresētās personas. Tas ierobežo Regulas Nr. 1169/2011 interpretāciju attiecībā uz pārtikas produktu informācijas mērķiem, un, manuprāt, ir vajadzīga Savienības likumdevēja iejaukšanās.

4. Nobeiguma piezīme

86. No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka neviens no Savienības tiesību interpretācijas kanoniem neļauj secināt, ka Regulā Nr. 1169/2011, aplūkojot to kopsakarā ar Regulu Nr. 1925/2006, būtu ietverta prasība pārtikas produktu sastāvdaļu sarakstā norādīt arī pievienoto vitamīnu preparātu nosaukumus. Ja pienākums sastāvdaļu sarakstā norādīt vitamīna preparātu tiktu uzskatīts par piemērotu, lai veicinātu patērētāju apzinātākas izvēles izdarīšanas iespēju, attiecīgi būtu jāgroza piemērojamie tiesību akti.

³³ Skat., piemēram, neseno Komisijas priekšlikumu pārskatīt Savienības noteikumus par patērētājiem sniegto informāciju, kas ir vērsts uz labākas marķējuma informācijas nodrošināšanu, lai palīdzētu patērētājiem izdarīt veselīgāku un ilgtspējīgāku pārtikas izvēli: https://ec.europa.eu/food/safety/labelling-and-nutrition/food-information-consumers-legislation_en.

V. Secinājumi

87. Balstoties uz sniegto analīzi, ierosinu Tiesai uz *Kúria* (Augstākā tiesa, Ungārija) uzdoto prejudiciālo jautājumu atbildēt šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1169/2011 (2011. gada 25. oktobris) par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem un par grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulās (EK) Nr. 1924/2006 un (EK) Nr. 1925/2006, un par Komisijas Direktīvas 87/250/EEK, Padomes Direktīvas 90/496/EEK, Komisijas Direktīvas 1999/10/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/13/EK, Komisijas Direktīvu 2002/67/EK un 2008/5/EK un Komisijas Regulas (EK) Nr. 608/2004 atcelšanu un it īpaši minētās regulas 18. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, kad pārtikas produktam ir pievienoti vitamīni, sastāvdaļu sarakstā papildus vitamīna vispārīgajam nosaukumam nav nepieciešams norādīt izmantotā vitamīna preparātu, kā tas uzskaitīts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1925/2006 (2006. gada 20. decembris) par vitamīnu un minerālvielu, un dažu citu vielu pievienošanu pārtikai II pielikumā.